Scholium.

Coronæ Imperialis bulbum *cicutæ* virulentiæ non multum imparem ſi non ſuperiorem, præter fœtorem teterrimum, acrimoniam & effectus in famulo præſtitos, de quibus ſupra p. 33. abunde hæc hiſtoria evincit & procul dubio, non ſecus ac *Nux vomica* ingeſta ſæviſſimis convulſionibus enecaſſet, niſi ad ſectionem properatum fuiſſet. Suſpicor tamen particulas bulbi comminutas vel liquorem beneficio ſtomachi elicitum ſanguini permixtum fuiſſe, quia bulbus emollitus & in mucilaginem ferè redactus in ventriculo & chylus in receptaculo paucus, flavus & viſcidus repertus fuit, unde ſtatim viſcera imi ventris lividiora debito, & altero die prorſus putrilaginoſa & corrupta evaſerunt.

CAPUT XVII.

De Solano Vulgari.

Ex communicatione *Ejusdem Exc. D. D. Camerarij.*

ANno 1664. Menſ. Septemb. ſub veſperam ad volat quidam Ruſticus equo, à pago tribus horis *Tubinga* diſtante, obnixè & concitato anhelitu rogitans ut conſilium ſuppeditarem, quomodo ex orci faucibus liberare & rationi priſtinæ reſtituere tres ſuos liberos poſſet. Sciſcitanti mihi ſymptomatum ſpeciem & alia Medico conſulturo nec eſſaria recenſet: Tres ſuos liberos, unum ſex, alterum quatuor, tertium trium annorum à campo redeuntes die præcedente baccas quasdam juni-

juniperi similes secum apportasse, saporem earum laudantes; *Minimum* natu pòst cœnam de capitis dolore; *Medium* circa mediam noctem, de eodem; *Majorem* hora pòst mediam noctem secunda de cordis dolore (ita enim apud nos non rustici solum, sed & qui magis illis sapere sibi videntur ventriculi dolores describunt) conqueri cœpisse, ab exhibito ol. oliv. majorem vomuisse, reliquos non: nunc verò omnes tres pòst prægressum torvum aspectum, jactitationemque membrorum, furibundos quasi delirare, alta petere, vociferari, miras distorsionum pati figuras, per intervalla verò instar mortuorum prostratos jacere: præter illum vomitum, hactenus nullum illorum quicquam neque per superius neque per inferius guttur neque per vesicam excrevisse. Præscripsi, *solani vulgaris baccas* suspicans, singulis mixturam ex pulv. rubr. pannon. lap. bez. Unicorn. V. quovis trihorio sumendam: & quavis nocte Theriacam cœlest. cum mixtura ex aq. alexipharm. herbar. & syrup. simpl. quibus per triduum assumptis, tertio die idem Parens me cum submissa gratiarum actione revisit, filios suos ratione & valetudine iterum pristina gaudere, lassitudine excepta. Majorem & Medium copiosissima & fœtidissima per alvum ejecisse, Minimum copiosissimè minxisse referens; talesque baccas cum tota planta, quam solanum esse mox cognovi, apportans.

De Solano furioso.

Ex Communicatione *Ejusdem Exc. D. D. Camerarij.*

ANno 1677. tempore vindemiali in Urbe quadam Danubio proxima ad puerum quendam decem annorum ducebar, cujus pulsus celer & debilis, hypochondria valdè tensa, oculi

aperti, licet cæcus esset, externorum calor urens erat. Jacebat is modò, mirè membra torquebat, modò delirabat, modo ad interrogata rectè respondebat, imo & quærebat; modò respirabat, sed difficulter, modò quasi mortuus nullum trahebat spiritum hæcque reciprocatio intra horæ quadrantem ter vel quater repetebatur. Indagans mali causam & alia à Parentibus sequentia audio: Puer ex sylva propinqua domum redux se cerasa sylvestria ibi inventa comedisse narrat, probè cœnat nec de quaquam molestia conqueritur usque ad mediam noctem, cùm à fratre suo majore natu pro siti intensissima sedanda rauca valdè voce potum peteret, quem, aquæ nimirum frigidæ, allatum cum magna difficultate nec omnem, licet valdè sitibundus, assumit. Per duas ab hoc horas insomnis cum fratre loqui sæpius incipit, vix tamen contextum aut periodum absolvit, de cardialgia conqueritur; horâ tertiâ post mediam noctem vomit, somno sed valdè profundo à vomitu obrutus, appropinquante diei lumine, in oculis nullo apparente vitio, cæcus erat, delirare incipiebat & in eum ad horam quartam pomeridianam, qua ipsum conveni, antea recensitum statum deveniebat. Ego illa cerasa sylvestria nihil nisi baccas *Solani furiosi*, Bella Dona *Camerario*: aliisque dictas suspicans, quia in illâ sylvâ copiosissime crescere noveram, per vomitum inductum baccas partim integras, partim emollitas, partim ad semen usque & pelliculas consumptas copiosas eduxi, refracto & imminuto illo distorsivo motu; mox alexipharmaca cum antiepilepticis exhibui, eadem pòst abitum meum qui altero die aliò maturandus erat, continuanda suadens! Mense elapso Puerum satis belle iterum valere; pòst anni verò spatium ulcere pedis omnem Chirurgorum curationem respuente laborare rescivi.

Scholia.

Scholia.

I.

Solanum vulgare tantum non omnium ore frigidum creditum, si quis ratione primarum qualitatum calidum ſtatueret παραδοξόλογος audiret, quamvis id citra abſurditatem & non abſque argumentis affirmaret. Certe in tribus pueris ſymptomata excitavit, quæ non niſi à particulis *Solani* calidis & acrimonia aliqua pũgentibus & irritantibus derivari poſſunt: cephalalgia enim meningũ cerebri pylori roſioni, jectigatio & mira membrorum diſtorſio convulſiva, nervorum vellicationi, delirium cum furore & conatus alta petere, igneis particulis ſpiritibus animalibus aſſociatis tribui poſſunt. Quin etiam ſymptoma illud quo aliquandiu inſtar mortuorum jacuerunt, non ſanguinis coagulationi, congelationi, aut ſimili corruptelæ adſcribi poſſe videtur, ſed potius convulſivo cuidam motui cordis, nervorum pulmonicorum & diaphragmatis, quia hoc ſoluto ac fœtidiſſimis per alvum excretis nihil poſtea mali, præter laſſitudinem paſſi ſunt. *Solani* baccarum portiones maſſæ ſanguineæ permixtas fuiſſe negari non poteſt, cum diu intra corpus detentæ fuerint: maximam tamen partem in ventriculis & inteſtinis ſubſtitiſſe, indequé ſymptomata exordia ſumpſiſſe ſuſpicor, quia poſt dejectiones cito remiſerunt. Verùm hæc de *Solano* hoc hic obiter monuiſſe ſufficiat: ad veritatem penitius adipiſcendam pluribus experimentis facilè in brutis periculum fieri poſſet.

II.

Alterius *Solani* vel nomen ſolum teſtatur quoad primas qualitates, aliasque ab illis pendentes, ſeu aliunde oriundas, non frigidum & torpidum eſſe, ſed calidum & acre eſſe, affligens genus nervoſum vellicando, & ſanguinem, lympham alios-

ve humores & ſpiritus exagitando, quod etiam ſymptomata in hoc puero excitata à baccis confirmant. Patet quoque ex hiſtoria baccas in ventriculo commorantes diſtorſivos motus excitaſſe, nam illis vomitu ejectis ceſſarunt, quamvis procul dubio particulæ baccarum ad ſemen & pelliculam conſumptarum adhuc ſanguini immixtæ eſſent. Plura de hoc memorare ſuper vacaneum arbitror, cum *Exc.D.D. Joh. Matthæus Faber, Sereniſſ. Duc. Würtemb. à Conſ. Med. & Phyſic. Heibronn.* præclarè quæcunque de hâc plantâ forent recenſenda in Strynomania retulerit, nuperque publici Juris fecerit.

Caput XVIII. De Hyoſcyamo.

Ex communicatione *R. D. P. Caroli Ryſeri Convent. Bened. Rhinovienſis.*

ANnis ab hinc 30. ſc. 25. Martij 1649. præparatum cum collatione veſpertina reficientibus acetarium fuit, cujus materia debuiſſent eſſe radices Cichoreæ eliquatæ. Creverant hæ, una in areolâ mixtim cum Hyoſcyamo: erutæ utræque, ſeparatim in manipulos collectæ ab hortulano relictæ, à puero horti poſtmodum in culinam ferendæ, puer rerum ignarus horti præfecto abſente, radices utrasque commiſcens coquinæ Magiſtro defert, ille coctas menſæ infert. Nemo pene edentium fuit, cui non orexin cierat obſonium ab aliquo inſolitum, & maximè ob tam corpulentas ac pingues radices & in antea non multoties viſas, & ideirco aliquanto etiam avidius (ſalvo tamen jejunio quadrageſimali) ſumebantur; Et quia in magna ſatis quantitate appoſitæ, & propterea (ne jejunium violaretur) manducantibus etiam ſuperfuerunt, quæ ſcholari-